

УДК 378.22/35(438)

І. О. Дегтярьова, кандидат філологічних наук,
докторант кафедри права та європейської
інтеграції Дніпропетровського регіонального
інституту державного управління
Національної академії державного управління
при Президентіві України

**ІНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ
ЦЕНТРАЛЬНОЇ КОМПІСІЇ З ПИТАНЬ
НАУКОВИХ СТУПЕНІВ І ЗВАНЬ РЕСПУБЛІКИ ПОЛЬЩА**

Подано ґрунтовний аналіз інституційно-правових умов функціонування Центральної комісії з питань наукових ступенів і звань в аспекті державно-громадського регулювання процесу атестації наукових кадрів і присудження наукових ступенів доктора та доктора габілітованого в Республіці Польща. Охарактеризовано нормативно-правову базу, інституційну архітектуру в цій сфері, зокрема повноваження Міністерства науки та вищої освіти, Центральної комісії зі ступенів і звань, наукових рад вищих навчальних закладів та наукових установ.

Ключові слова: науковий ступінь; вчена рада; доктор філософії; доктор габілітований; Центральна комісія з наукових ступенів і звань Польщі.

The article presents a detailed analysis of the institutional and legal conditions for the functioning of the Central Commission for degrees and titles in the context of awarding of scientific degrees of Doctor (Ph.D.) and Habilitated Doctor (Dr. Hab.) in Poland. The regulatory framework and institutional architecture in the system of attestation of academic staff, in particular the authority of the Ministry of Science and Higher Education, the Central Commission for degrees and titles and regulation in this area are performed by the Ministry of Science and Higher Education and by the Central Commission for degrees and titles, scientific council or the universities and research institutions. Doctor's degree is awarded at an institutional level; the degree of Habilitated Doctor is awarded by the Central Commission together with Academic Council of the University (or faculty).

Key words: academic degree; scientific council; Ph.D.; habilitated doctor; Central Commission for degrees and titles of Poland.

Постановка проблеми. Законом “Про вищу освіту” 2014 р. Україна остаточно закріпила вектор європейської освітньо-наукової інтеграції, нарешті адаптувавши архітектуру рівнів і ступенів вищої освіти до загальноприйнятої в європейському просторі вищої освіти й рекомендованої ЮНЕСКО (МСКО) з урахуванням специфіки національної системи вищої освіти і науки. Чинним законом в Україні збережено дворівневу структуру наукових ступенів та регламентовано підготовку й присудження наукового ступеня доктора філософії та доктора наук, окреслено та розширено сферу автономії вищого навчального закладу в плані підготовки й атестації наукових кадрів. Важливим

© І. О. Дегтярьова, 2015

питанням є функціонування громадських інституцій у цьому процесі, зокрема формування та регламентування діяльності наукової/науково-методичної ради МОН, Державної атестаційної комісії, акредитації спеціалізованих учених рад. Традиційно у структурі Міністерства діє організаційний підрозділ атестації науково-педагогічних кадрів – Департамент атестації кадрів вищої кваліфікації, але основну функцію у процедурах розгляду дисертаційних справ виконує саме академічна громадськість у складі Атестаційної колегії, Наукової ради МОН, залучених експертів і рецензентів. З упровадженням нового закону ці функції має перебрати на себе Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти, яке відповідно до ст. 18 пп. 8–9 “розробляє вимоги до рівня наукової кваліфікації осіб, які здобувають наукові ступені, розробляє порядок їх присудження спеціалізованими вченими радами вищих навчальних закладів (наукових установ) та подає його на затвердження центральному органу виконавчої влади у сфері освіти і науки; розробляє положення про акредитацію спеціалізованих учених рад та подає його на затвердження центральному органу виконавчої влади у сфері освіти і науки, акредитує спеціалізовані вчені ради та контролює їх діяльність” [1]. Особливістю системи управління у цій сфері є традиційне поєднання державних інструментів з визначальними громадськими механізмами. І хоча Закон значно розширив повноваження спеціалізованих учених рад, наділивши їх правом ухвалення остаточного рішення щодо присудження/неприсудження наукового ступеня, проте організаційно-правові інструменти і право затвердити/скасувати рішення спеціалізованої вченої ради Міністерство освіти і науки України все ж залишило. У ході модернізації державного управління галуззю і реформування системи вищої освіти і присудження наукових ступенів слід неодмінно враховувати позитивний досвід інших європейських країн, близьких за історико-культурним досвідом, зокрема Польщі, яка зуміла зберегти і двоступеневу систему (доктор і доктор габілітований), і схожу державно-громадську модель управління атестацією наукових і науково-педагогічних кадрів. Недолік української системи управління у вищій освіті й науці – власне недосконалі механізми формування таких громадських інституцій, брак інституціоналізації ключових академічних стейкхолдерів, брак досвіду в новоутвореного Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, тому вивчення польського досвіду важливе на шляху становлення демократичних механізмів і процедур забезпечення участі громадськості у процесі присудження наукових ступенів та вчених звань.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання управління та інституційні аспекти атестації наукових кадрів в Україні досліджували А. П. Рачинський, В. І. Луговий, К. О. Ващенко, В. О. Чмига, Н. І. Демедишина, О. А. Тертишна, Ю. П. Сурмін, М. Головатий, М. І. Панчук та ін. Польська проблематика, зокрема різні питання управління та реформування вищої освіти і науки Республіки Польща, є предметом наукових досліджень українських учених (Ф. Андрушкевич, І. Беганська, А. Василюк, А. Вишневський, Л. Гриневич, Я. Гречка, О. Карпенко, М. Карпуленко, К. Корсак, Н. Ничкало, Л. Прокопенко, Ю. Соколович-Алтуніна, В. Щербаченко, Л. Юрчук та інші) та численних польських науковців. Аналіз українських і зарубіжних традицій атестації науково-педагогічних кадрів здійснено у працях Я. Ганіткевича, С. Клепка, Л. Лобанової, В. Майбороди, В. Солощенка, А. Якушева та ін. Але питання інституційно-правової організації роботи Центральної комісії та її функціональних повноважень у процесі атестації науково-педагогічних кадрів та присудження наукових ступенів у Польщі досить складне і потребує окремого детальнішого вивчення та ґрунтовного висвітлення.

Мета статті – проаналізувати інституційно-правові засади функціонування Центральної комісії з питань наукових ступенів і вчених звань та систему управління у сфері присудження наукових ступенів у Польщі та визначити напрями їх імплементації в Україні.

Виклад основного матеріалу. Архітектуру наукових ступенів і вчених звань, механізми державного й громадського управління, повноваження спеціального органу визначають закони “Про наукові ступені і наукові звання та ступені і звання в мистецтві” від 14 березня 2003 р., “Про вищу освіту” від 27 липня 2005 р., “Про зміну законів “Про вищу освіту”, “Про наукові ступені і наукові звання та ступені і звання у галузі мистецтв” та деяких інших” від 18 березня 2011 р. [2; 3; 4]. У Польщі існує дворівнева модель наукових ступенів, що присуджуються з певної галузі науки чи мистецтв (гуманітарних наук): доктор (Doktor, Doktor sztuki – аналог українського ступеня кандидата наук/доктор філософії), доктор габілітований (Doktor habilitowany, Doktor habilitowany sztuki, український відповідник – доктор наук), що зафіксовано у вищезазначених законах.

Державне регулювання у сфері атестації науково-педагогічних кадрів покладено на Міністерство науки та вищої освіти і спеціально створену за принципами державно-громадського партнерства інституцію – Центральну комісію з питань наукових ступенів і звань (Centralna Komisja do Spraw Stopni i Tytułów, далі – Центральна комісія, діяльність якої регламентується Законом “Про наукові ступені...” 2003 р. зі змінами та доповненнями і Статутом, затвердженим Прем’єр-міністром Польщі 4 червня 2012 р. Саме Центральна комісія визначає, а Міністерство затверджує наукові дисципліни, галузі науки та мистецтв, з яких можуть присуджуватися наукові ступені (ст. 3).

Інституційно-правові та організаційні засади функціонування Центральної комісії визначені у ст. 33 Закону про наукові ступені і звання [2]. Центральна комісія підпорядкована Прем’єр-міністрові й у межах своїх повноважень виконує функцію центрального органу виконавчої влади. Основне завдання Центральної комісії – забезпечення гармонійного розвитку наукових кадрів відповідно до високих стандартів якості досліджень, що є необхідним для здобуття наукових ступенів і звання [2; 5]. Центральна комісія здійснює експертизу й надає висновки щодо проектів нормативних актів, пов’язаних із присудженням наукових ступенів доктора і доктора габілітованого та вченого звання професора. Центральна комісія також проводить експертизу кандидатів на посаду “надзвичайного професора” (profesor nadzwyczajny), які не мають ступеня доктора габілітованого, та надає свій висновок протягом трьох місяців.

Голову Центральної комісії призначає Прем’єр-міністр з двох кандидатур, поданих Комісією (кандидати на посаду голови мають бути членами Комісії). Каденція Комісії триває чотири роки і розпочинається з початку календарного року, тобто з 1 січня (ст. 34). Членом Комісії може бути громадянин Польщі, який має звання професора і не старший 70 років. До обмежень належить також неможливість поєднання функцій члена Центральної комісії з посадами в інших державних або колегіальних органах науки та вищої освіти (наприклад, у Польській акредитаційній комісії, Національній раді науки і вищої освіти, Головній раді науково-дослідних інститутів, Комітеті оцінювання наукових установ та підрозділів, Раді Національного центру науки або Раді Національного центру досліджень і технологій), функціями ректора, проректора або декана у ВНЗ, керівника або його заступника в інституті Польської академії наук або іншій науковій установі тощо. У разі набуття членства у Центральній комісії особи, які посідають ці позиції, позбавляються відповідних повноважень у цих організаціях.

Механізми державного управління

До складу Центральної комісії входить як мінімум по 3 представники від кожної галузі науки та мистецтв. Кандидатів на членство у Центральній комісії мають право висувати лише ради тих інституційних одиниць (факультетів, установ), які мають право присуджувати ступінь доктора. Виборчу комісію та регламент її роботи затверджує Прем'єр-міністр. Останній шляхом ухвалення відповідного розпорядження визначає процедуру виборів, кількість членів, які представлятимуть певні галузі наук та мистецтв; кількість кандидатів, які мають право представляти базові наукові організації; можливість вибору наукових установ, які матимуть право подати додаткові кандидатури у випадку недостатньої кількості заяв на членство; спосіб ухвалення рішень науковою установою у справі подання кандидатів, а також верифікацію голосування.

Законом встановлено обмеження кількості каденцій, які особа має право бути членом Комісії, аналогічно до кількості термінів повноважень і ректора, і керівників інших громадських органів (2 каденції).

Організаційна форма діяльності Центральної комісії – пленарні сесії (як мінімум двічі за період повноважень), діяльність одноосібних органів (голова) та колегіальних органів – президії, секцій (7 спеціалізованих секцій: гуманітарних і суспільних наук; економічних наук; біологічних, аграрних, лісотехнічних і ветеринарних наук; медичних наук; математичних, фізичних, хімічних і наук про Землю; технічних наук; секція мистецтв). Крім того, Центральна комісія залучає ще додаткових рецензентів (1–2) для отримання їх оцінок і з-поза складу комісії зокрема. Всі свої ухвалені рішення Комісія зобов'язана розміщувати на своїй інтернет-сторінці та Урядовій газеті Республіки Польща “Monitor Polski”.

Фінансування діяльності Центральної комісії здійснюється за кошти державного бюджету Польщі, через Міністерство науки та вищої освіти Польщі. Квота заробітної плати членів Центральної комісії, а також умови відшкодування витрат на відрядження, роботи рецензентів визначається розпорядженням Прем'єр-міністра за поданням самої Комісії. Основою для нарахування заробітної плати є мінімальна ставка звичайного професора.

Адміністративне обслуговування Комісії здійснюють відповідні підрозділи Міністерства науки та вищої освіти і Бюро Центральної комісії. Бюро Центральної комісії є бюджетною організацією, що теж фінансується з державного бюджету, в частині квоти Міністерства науки та вищої освіти. Директора Бюро призначає та звільняє Голова Центральної комісії. Всіх інших працівників Бюро директор має право наймати самостійно. На членів Центральної комісії поширюється дія Кодексу адміністративного судочинства Польщі, відтак сфера функціонування Центральної комісії є сферою адміністративних правовідносин та адміністративної відповідальності. Всі справи стосовно незгоди з рішенням Центральної комісії вирішуються в адміністративному суді.

Центральна комісія без втручання міністерства провадить усі процедури, пов'язані з присудженням ученого звання професора, яке у Польщі має право надавати лише Президент Польщі шляхом ухвалення певного рішення (ст. 23 Закону про наукові ступені і звання) за пропозицією Центральної комісії.

І хоча Центральна комісія ухвалює рішення та розробляє певні документи, критерії, вимоги, пропозиції, проте саме Міністерство науки та вищої освіти визначає загальні процедури та умови ліцензування наукових рад, підготовки й захисту докторських дисертацій, габлітації та надання звання професора. Зокрема, розпорядженням міністра затверджується механізм подання заяв про ліцензування на присудження наукових ступе-

Механізми державного управління

нів та перелік необхідних документів (ст. 7), набір критеріїв оцінки наукових досягнень, регулює питання призначення/відшкодування/повернення докторських стипендій (ст. 22), специфіку реалізації нострифікації (ст. 24), квоти оплати праці науковому керівнику та рецензентам (ст. 30), процедури та механізми функціонування системи підготовки докторів (ст. 30), вимоги до здобувачів наукових ступенів і звання професора (ст. 31), спосіб оприлюднення Центральною комісією відгуків (рецензій) на дисертації, інформації про процедуру в Бюлетені публічної інформації (ст. 31). Міністерство також визначає умови та спосіб присвоєння нагород у галузі науки і техніки. Крім того, міністр у справах вищої освіти шляхом прийняття розпорядження визначає спосіб подання радами заяв на надання ліцензії (uprawnienia) присуджувати ступені доктора та доктора габілітованого, а також перелік основних документів [2–6]: 1) довідка про підрозділ (факультету, університету тощо), його науково-дослідну або творчу діяльність протягом останніх трьох років, що передують даті подачі такої заяви; 2) поіменний перелік осіб, що мають звання професора або ступінь доктора габілітованого та працюють за основним місцем роботи у цій інституції; 3) поіменний склад ради цього підрозділу; 4) характеристика досягнень у викладацькій діяльності та підготовці наукових кадрів; 5) характеристика науково-технічної бази підрозділу. Перелік підрозділів, інституцій, яким надано право присуджувати ступені доктора і доктора габілітованого, із зазначенням назв наукових ступенів оголошується Центральною комісією і публікується в Урядовому віснику.

До обов'язків міністерства також належить укладання та ведення єдиного реєстру осіб, які мають науковий ступінь доктора та доктора габілітованого.

На відміну від докторського ступеня, який перебуває повністю у сфері компетенції відповідних наукових рад, надання габілітації регулює, контролює та затверджує Центральна комісія у справах ступенів і звань. Порядок та критерії визначає Міністр науки та вищої освіти. Звернемо увагу на порядок присудження ступеня доктора габілітованого [2; 4]. Так, саме Центральна комісія призначає наукову раду, в якій відбуватиметься захист габілітації, яка становить собою не дисертацію, а науковий доробок – монографії, цикл тематичних статей, частина у колективній праці, якщо доведено індивідуальний внесок, список публікацій. Претендент на присудження габілітації подає до Центральної комісії заяву разом з авторефератом та відповідним пакетом документів, який Комісія оцінює спочатку з погляду дотримання формальних вимог протягом 7 днів. Центральна комісія у термін 6 тижнів скликає габілітаційну комісію, яка складається із 7 осіб: 1) 4 членів, призначених ЦК, фахівців у певній галузі високого класу з міжнародною науковою репутацією, у тому числі 2 рецензенти і 1 керівник; не можуть бути членами ради; 2) 3 членів призначає визначена ЦК наукова рада (Rada Wydziału (Rada Naukowa), у тому числі секретаря і рецензента. Рецензенти подають рецензії у термін 6 тижнів. На підставі рецензій та обговорення під час засідання габілітаційна комісія в термін 21 день ухвалює рішення про надання або відмову в наданні ступеня доктора габілітованого шляхом відкритого голосування (кандидат може вимагати таємного голосування), для цього кандидат може бути запрошений до Комісії для додаткової бесіди про досягнення і наукові плани (необов'язкова норма). Комісія представляє Раді рішення, що містить висновок про надання ступеня доктора габілітованого. Наукова рада протягом місяця приймає своє рішення. На інтернет-сторінках інституції, яка проводить габілітацію, розміщується інформація про перебіг габілітаційного процесу (заява, автореферат, склад комісії, перелік наукових праць, рішення ради). Отже, відповідно до вищеваве-

деного механізму габілітації процедура габілітаційна не має тривати більше ніж 142 дні (7 днів + 6 тижнів + 6 тижнів + 21 день + 30 днів, тижні < 5 міс.) від дати подання заяви до Центральної комісії. Якщо процедура габілітаційна закінчується невдало й особі відмовлено у присудженні габілітації, повторно можна подавати документи через 3 роки; цей термін може бути скорочений до 1 року, якщо кандидат дійсно досяг великих наукових результатів і значно збагатив науковий доробок за цей час (ст. 21, п. 3) [4].

Процес нострифікації наукових ступенів, здобутих за межами Польщі, дерегульований, проте якщо така особа призначається на посаду професора надзвичайного або професора запрошеного, то ректор інформує Центральну комісію про це в листі, що містить опис професійної діяльності та перелік публікацій такої особи. Рішення ректора набуває чинності через 3 місяці від дня повідомлення Центральної комісії, яка може протягом цього часу винести своє адміністративне рішення, висловити протест і скасувати рішення ректора. Ректор може оскаржити рішення Центральної комісії в Адміністративному суді протягом 30 днів.

Слід зауважити, що основним адміністративним суб'єктом державної атестації наукових і науково-педагогічних кадрів є наукові ради вищих навчальних закладів та наукових установ (український аналог – спеціалізована вчена рада ВНЗ/НУ). У справі присудження наукового ступеня доктора філософії рішення наукової ради остаточне, але кандидат може звернутися з апеляцією до Центральної комісії в разі негативного рішення наукової ради та відмови у присудженні наукового ступеня.

Право присуджувати наукові ступені радам надає Центральна комісія у справах ступенів і звань, беручи до уваги такі критерії: рівень наукової діяльності організації, кількість наукових працівників (у тому числі незалежних працівників науки), які мають звання професора або ступінь доктора габілітованого у певній царині науки та мистецтв. У прийнятті рішення стосовно надання права вченій раді університету присуджувати наукові ступені для забезпечення максимально об'єктивної оцінки підрозділу, який претендує на право присуджувати наукові ступені, Центральна комісія звертається до Національної ради науки та вищої освіти, яка має протягом 3 місяців надати свій висновок. Загалом термін розгляду ліцензійних справ для наукових рад становить 6 місяців (ст. 5) [2].

Ліцензію (Uprawienie) на присудження ступеня доктора може отримати академічний підрозділ університету або наукової установи, якщо у ньому за основним місцем роботи працює принаймні 8 осіб, які мають звання професора або доктора габілітованого у певній галузі науки та мистецтв. Ліцензію на присудження ступеня доктора габілітованого може отримати академічний підрозділ університету (факультет) або наукової установи, якщо в ньому за основним місцем роботи працює принаймні 12 осіб, які мають звання професора або ступінь доктора габілітованого у певній галузі науки та мистецтв, але 6 з них повинні мати звання професора.

Центральна комісія оцінює рівень наукової діяльності факультету, що є підставою для присудження ступенів доктора та доктора габілітованого. Якщо оцінка виявляється негативною, Центральна комісія може: 1) обмежити дозвіл/ліцензію (Uprawienie) шляхом зобов'язання інституції подавати ухвали про надання ступеня доктора до Центральної комісії; 2) тимчасово зупинити дію дозволу на певний час, але не більше ніж 3 роки; 3) позбавити дозволу.

У випадку тимчасового зупинення або позбавлення ліцензії вся діяльність стосовно дисертацій докторських і габілітаційних, що виконувалися у цій раді, передається іншій організаційній одиниці (раді), визначеній Центральною комісією. Поновлення

діяльності ради після тимчасового зупинення або позбавлення ліцензії відбувається за умови дотримання всіх вимог для надання цього дозволу.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Таким чином, детальний аналіз польського досвіду організації діяльності Центральної комісії з питань наукових ступенів і звань та загальних засад державної атестації наукових та науково-дидактичних кадрів дає змогу систематизувати всі процедури та чинні правові норми регулювання цієї сфери та мати уявлення про цілісну картину системи підготовки докторів і докторів габілітованих у Польщі. Аналіз діяльності Центральної комісії свідчить про високий ступінь дерегуляції процесів присудження наукових ступенів і звань та мінімальне втручання Міністерства, проте високий статус Центральної комісії як центрального органу влади сам по собі створює певні бюрократичні регуляції та впроваджує складний шлях здобувачам наукових ступенів і звання професора. Але, з іншого боку, чітке окреслення завдань, повноважень, процедур і термінів їх виконання сприяє зрозумілій та максимально прозорій організації процесу атестації наукових кадрів. За своєю організаційною структурою Центральна комісія Польщі схожа на Вищу атестаційну комісію України, яка була ліквідована у 2010 р. На нашу думку, в Україні потрібен окремий орган, побудований на засадах публічно-громадського партнерства, максимально незалежний від Міністерства саме в частині операційної діяльності присудження наукових ступенів.

Спроможність Національного агентства якісно виконувати функції, які в Республіці Польща виконують кілька різних інституцій, залежить від того, наскільки чітко, правильно й прозоро воно організує цю роботу і наскільки Міністерство буде готовим віддати ці справи в руки академічної громадськості. На відміну від України, у Польщі міністр і міністерство безпосередньо не втручаються у процеси оцінювання якості (тобто внутрішні фахові питання), лише за посередництвом дорадчих органів високого рангу і таких інституцій, як Центральна комісія з питань наукових ступенів і звань. Функція міністерства у цих справах зводиться до рамкового окреслення механізмів організаційно-правових засад процесу здобуття наукового ступеня (вимоги до здобувачів, вимоги до наукових рад, організація процедури подання).

Польський досвід доводить необхідність дерегуляції управління у системі атестації наукових кадрів, дає можливість глибше проаналізувати наявні проблеми в Україні та визначити, яких системних змін у підготовці та атестації наукових кадрів вищої кваліфікації потребує українська вища школа і наука в умовах входження до європейського простору вищої освіти і в контексті імплементації нового Закону України “Про вищу освіту”.

Список використаних джерел:

1. Про вищу освіту [Електронний ресурс] : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2014. – № 37–38. – Ст. 2004. – Режим доступу : <http://www.zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/page2>

2. Ustawa z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule naukowym w zakresie sztuki [Електронний ресурс] // Dz. U. – Nr. 65, poz. 595, z późn. zm. – Режим доступу : <http://www.uw.edu.pl/wp-content/uploads/2013/10/Ustawa-o-stopniach-naukowych-i-tytule-naukowym-tekst-ujednoczony-09.2014.pdf>

3. Ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym [Електронний ресурс] // Dz. U. – Nr. 164, poz. 1365, z późn. zm. – Режим доступу : <http://www.isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20051641365>

4. Ustawa z dnia 18 marca 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki oraz o zmianie niektórych innych ustaw [Електронний ресурс] // Dz.U. – Nr. 84, poz. 455. – Режим доступу : <http://www.isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20110840455>

5. Statut Centralnej Komisji do spraw Stopni i Tytułów [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ck.gov.pl/images/PDF/Zarzadzenie_Prezesa_Rady_Ministrow.pdf

6. Sprawozdanie z działalności Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów w 2014 roku [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ck.gov.pl/index.php/sprawozdania>

7. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 11 września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego [Електронний ресурс] // Dz. U. – N. 196 z dnia 20 września 2011 r. – Режим доступу : <http://www.infor.pl/dziennik-ustaw,rok,2011,nr,196/poz,1165,rozporzadzenie-ministra-nauki-i-szkolnictwa-wyzszego-w-sprawie-kryteriow-oceny.html>